



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XII. De modo istius Vnionis ex parte animæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

ratione gratiæ habitualis, ut eo medio manifestetur potentiis in ratione objecti supernaturalis & beatifici.

Dices: DEUS est intimè præsens in essentia animæ, ratione gratiæ habitualis, ut auctor supernaturalis omnis boni; sufficit igitur quòd DEUS elevet medio lumine gloriæ potentias, ut ipsum in essentia animæ existentem attingant, clarèque videant ac consequantur.

Respondeo, hunc modum attingendi DEUM in gloria absque novo illapsu videri valdè probabilem: nam si DEUS illapsu suo condescendat ad potentias, si elevet illas ad seipsum, non video aliquem neque apud Patres, neque apud Doctores Scholasticos reprobantem hunc vel illum dicendi modum: quod etiam suo modo applicari potest huic Unioni; in qua si dicamus DEUM elevere potentias, ut eum in fundo vel essentia animæ se manifestantem contemplantur, ac ei suavisima unione jungantur; si DEUM illabi potentiis, eisque se præsentem reddere, utrumque dicendi modum approbat S. Bernardus *Serm. 31. in Cant. ubi supra.*

Adhuc autem si res aliis consideretur, unio illa DEI in ratione objecti cum intellectu & voluntate Beatorum, verè illapsus dicendus est: quia sicut in animæ essentia, ratione infusionis gratiæ, DEUS illabi dicitur, eò solùm quòd ibi incipiat esse novo modo, ut principium inquam supernaturalis, cum antè esset etiam in anima ratione immensitatis; pari etiam modo DEUS dicitur illabi de novo in ipsas potentias, quia in eis incipit esse intimè præsens, ac in ratione objecti supernaturalis immediatè unitus intellectui & voluntati Beatorum, ita ut lumine gloriæ illustrati possint videre & amare DEUM. Eodem semè modo Deus in via in ista unione supernaturali propriissimè dicitur illabi in potentias: quia incipit ibi esse novo modo præsens, scilicet ut objectum supernaturalis unendum intimè intellectui & voluntati, immèdiate verò voluntati, cum qua reali conjunctione & dulcissimo amplexu copulatur.

His igitur prælibatis, jam qua ratione DEUS animæ illabitur, ac eam ad hanc arduissimam Unionem trahat, breviter exponamus.

Animæ igitur omnino purgatæ, ac præviis aliis dispositionibus præparatæ DEUS illabitur, & potentiis cognoscitivis manifestatur unicuique secundum capacitatem quam habet.

Iste verò illapsus DEI præcipuè fit in voluntatem; imò quantum conjicere possum, nulla ratione DEUS in hac vita, etiam in hac perfectissimæ Unionis intellectu illabitur; nam aliàs si in intellectu daretur illapsus, DEUS videretur clarè & distinctè sicuti est, quemadmodum contingit in gloria: nam illapsus iste divinus nihil aliud est, quàm fieri DEUM præsentem secundum suam essentiam potentiis cognoscitivis in ratione objecti. Igitur si DEUS hac ratione illaberetur & uniretur intellectui, intellectus illum perciperet, ac ejus essentiam clarè intueretur. Quare iste illapsus DEI tantum fit in voluntate, unitur enim in ista ineffabili & arcana unione immediatè secundum suam essentiam, ita ut voluntas ejus amplexum & deosculatorem percipiat sub ratione omnis boni. Quare iste illapsus merito appellatur deosculatio siue ostensio divinæ faciei sub ratione omnis boni: in hoc enim contactu voluntas percipit DEUM ipsum, eam amore ineffabili completentem eodem semè modo, quantum ad inti-

mam & immediatam cum voluntate unionem, ac in gloria.

Neque obstat, DEUM priùs illabi voluntati quàm intellectui, imò sine illo illapsu in intellectu: nam licet intellectus in illo statu non sentiat illapsum similem sicut in statu beatitudinis percipit, pro statu tamen vitæ præsentis sufficit quòd in intellectu præcedat aliqua lux siue contemplatio, quæ omnino in caligine contingit: intueretur enim tunc DEUM ipsum in caligine, & voluntas suo acumine ingreditur, intellectu foras remanente, (ut latè præcedit *cap. Observat. §. præmissimus*) ad Sancta sanctorum, ubi à DEO misericorditer deosculatur, ipsa divinum hunc contactum ac DEI sui amorosam præsentiam degustante. Et licet intellectus ad interiora tabernaculi non ingredietur, neque immediatè ipsum DEUM videat; divina tamen luce illustratus, clarè & certò (saltem in initio, quo voluntas DEO ipsi immediatè unitur) cognoscit voluntatem esse DEO ipsi immediatè suavisissimo amoris vinculo ac ineffabili dulcedine unitam, licet procedente unione, amoris excelsus & torrens suavitatis, qui tunc percipitur, ejus operationem pro tempore, quo felicissima illa unio perdurat, omnino suspendat & absorbeat.

De aliis verò operationibus intellectu, nempe de luce siue contemplatione antecedente & consequente istam unionem, inferius plenius disseremus. Interim de hac suavisissima deosculatone, quam anima in sponsi brachiis in hoc brevissimo tempore unionis percipit, Richardum in *Psalm. 4.* differentem audiamus. Cum enim, inquit, celestis ille sponsus sponse sue charitatis amplexibus conjungitur, & ad ejus osculum inclinatur, ad ejus attactum subito celestis quadam dulcedine anima perfunditur, quam quidem sentire potest, sed nulla sermonis latitudine explicare potest. Ille enim divinum laborum fatus distillans, fixis sponse labiis fortiter expressus, incipit distillare dulcedinem, & emanare suavitatem. Influens itaque ille celestis suavitatis dulcor incipit primò quidem sponse interiora replere, postmodum autem usque ad os effluere, tandem verò per labia emanare in tantum, ut à sponso suo statim audire mereatur: *Mel & lac sub lingua tua, fatus distillans labia tua* 3; eò quòd ex abundantia cordis os loquitur.

Gerfon verò *Tom. 3. in Cant. Confid. 3.* brevius, sed magis ad nostrum propositum, osculum DEI sequentibus verbis describit: *Osculum sponsi vel osculatio, est dignissima impressio cujusdam suavitatis & intimæ consolationis per illapsum secretum in animam. Et infra: Et in statu præsentis DEVS gerit amicitiam erga animam sanctam, quia communicat illi seipsum, & amorem suum. & dona sua ad fruendum, &c.* Hactenus de Unionis ista ex parte DEI animam sibi unientis & deosculantis, jam ad Unionis modum ex parte animæ sermonem nostrum convertamus.

CAPUT XII.

De modo istius Unionis ex parte animæ.

QUALIS verò sit ista ineffabilis unio ex parte animæ, non incongruè Joannes Gerfon loco jam citato, sponsi & sponse amores describit, declaravit dicens: *Amor expositus in Cant. canitur, fructio DEI, vel osculatio oris nominatur aptissime, non solum habitualis & repita, sed actualis, fer-*

vens & restituta, & præcipue Seraphica, cuius est immediate ferri in DEUM, quamvis ex parte anime concurrat multitudo habituum & influentiarum, omne præterea datum spirituum, & donum perfectum descendens à Patre luminum, &c. quæ omnia atque virtus univoca (tradente Dionysio) replent & restitunt, & convertunt ad congregantem Patris unitatem, & Desiccam simplicitatem, ubi tunc apex mentis ineffabilis & ignota DEO ineffabiliter & ignote coniungitur; ignote quidem, quia infinite & immense, cum virtus cognoscens & natura sint finiti.

Breviter tamen ex parte anime istum amoris nexum ac reciprocam dilectionem explicemus. Quemadmodum ex parte DEI ista unio est intima conjunctio ipsius DEI cum intellectu in ratione summæ lucis, saltem quantum in hac vita permittitur; nam tunc intellectus mirabili à Deo luce perfunditur & elevatur, ut ipsum voluntati præsentem & unitum altissimo modo, licet non intuitivè cognoscatur, cum voluntate verò in ratione summi boni & altissima mentis nostræ perfectio, quia mens DEO infra divinæ essentia claræ visionem perfectissimè tam intellectui quàm voluntati unitur; nam ipsam DEUM perfectissimè contempletur, ac præterea sentit & gustat, & suavisimè percipit, ideoque communiter experimentalis perceptio DEI nuncupatur.

Diximus, esse experimentalem perceptionem DEI, ejusque gratia & donorumque significemus, animam DEO ipsi unitam non solum percipere ipsam unionem actualem, prout actio quædam est, quæ anima DEO coniungitur, sed & gratiam & charitatem, quæ sunt principia hujus actionis, imò & ipsum DEUM potissimum sentire, ac suavisimè tactu degustare. Quæ ut clariora fiant legentibus, recolere oportet, quæ cap. 3. diximus, animam justè esse cum DEO ipso unitam, gratiam verò & charitatem esse veluti vinculum & unionem, quæ Divinitati anima unitur ac copulatur.

Duplicem præterea esse hanc unionem per charitatem adnotavimus; alteram habituales, actuales, & alteram, cuius gratia assignavimus gradus, ac in supremo actualem unionem fructivam, quæ DEO ipsi arcano amplexu coniungitur, jure collocavimus. Hanc definivimus esse experimentalem perceptionem ipsius DEI, gratia & donorum ejus. Per hanc enim unionem cum quadam experientia dulcedinis percipiuntur tria. Primum, ipse DEUS qui illabitur tunc menti. Secundum, gratia & charitas habitualis, quibus iustorum animæ DEO vincuntur. Tertium, ipsa actualis & fructiva unio, quæ est vinculum actuale, quæ actu Spiritui sancto (qui est veluti anima animæ nostræ) purissimæ mentis suavisimè adherent.

Ostendamus igitur modum, quo anima in hac Unionem percipiat ac suavisimè sentiat tria hæc. Incipiam à duobus ultimis, nempe à gratia habituali, ceteris que donis à DEO infusis, & ab actuali unionem. Et ut clarius constet, quæ ratione anima possit percipere tam actualem istum nexum sive unionem, quàm habituales, qui sit per gratiam, scire oportet ex D. Thoma 1. 2. qu. 112. art. 5. ad 1. quod illa, quæ sunt per essentiam sui in anima, cognoscuntur experimentaliter cognitione, Thom. à Jesu Oper. Tem. II.

in quantum homo experitur per actus principia intrinseca, sicut voluntatem percipimus olendo, & vitam in operibus vitæ. Et hoc est quod voluit Paulus 1. Corinth. 2. Nos autem non spiritum huius mundi accepimus, sed spiritum, qui ex DEO est, ut sciamus (experimentaliter nempe notitia) quæ à DEO donata sunt nobis.

S. Bernardus in Serm. ad Milites templi cap. 11. explicat egregiè hanc perceptionem gratia & donorum. Spiritus, inquit, generatio (nempe gratia & donorum) non quidem in carne sentitur, verum in corde, ab his dumtaxat, qui cum Paulo dicere possunt: Nos autem sensum Christi habemus: in quo & eatenus profecisse se sentiunt, ut & ipsi cum omni fiducia dicant: Ipse enim Spiritus reddit testimonium spiritui nostro, quod sumus filii DEI. Hæc ille. Sentiant enim aliquando in hac unionem iusti experimento ipso, lumine cælitus infuso, motus & operationes divinæ gratiæ. Sentiant etiam in hac fructiva unionem non tantum actualem & mutuum amplexum, sive deosolationem, sed etiam ipsam gratiam & charitatem, quæ sunt principia vitalia actualis unionis. Sentiant, inquam, ac distinctè hæc omnia percipiant (quod non sine speciali DEI revelatione contingit) nec solum ista percipiunt, sed & potissimum ipsam DEUM, qui est objectum immediatum hujus unionis, ac per intuitum amoris amplexum sensu tactus & gustus ipsam DEUM experiantur, ac veluti palpant. Neque enim quis potest osculum sive amplexum percipere, nisi osculans & amplexans labia & astringentia brachia perspicue sentiat; ut optime D. Thomas Opus. 60. sequentibus verbis confirmat. Cum senseris, inquit, tactu, qui cognoscit de proximo labia illa IESU, anime tue labia non abominari, sed mirabiliter ipsis imprimi, ineffabiliter osculari. Et infra: In hoc autem gradu anime, quod admodum & indicibili modo rapit & rapitur, tenet & tenetur, stringit & stringitur; & una unit per amoris copulam sociatur.

Ex his etiam constat, valde esse probabile, eos qui ad hanc ineffabilem unionem singulari DEI beneficio fuerint sublimati, reddi de sua gratia & acceptione securos. De his enim præcipue loquitur Paulus ad Rom. 8. Spiritus, inquit, testimonium perhibet spiritui nostro, quod sumus filii DEI. Et illud 1. Corinth. 2. Nos autem non spiritum huius mundi accepimus, sed spiritum, qui ex DEO est, ut sciamus quæ à DEO donata sunt nobis. Loquitur Apostolus non absolute de omnibus iustis, sed de illis tantum, quibus contingit ista noticia experimentalis & privilegiata, quæ est per revelationem internam Spiritus sancti. Quo sensu D. Thomas intelligit hunc locum 1. 2. qu. 112. art. 5. ad 4. Ex hac igitur intima & fructiva perceptione sequitur in anima maximum gaudium, & ideo inter fructus Spiritus sancti primo loco ponitur charitas, prout est fructus, ad distinctionem charitatis, quæ est virtus Theologica, habitusque supernaturalis: at ut est fructus, dicitur actuale charitatis experimentum vel sentimentum, sive charitatis fruitionem, quod idem est ac gaudium.



Dd 3

CAPUT

XII.

anima.

unio ex parte
pannes Gerlon
ores defendit
Cant. s. dicitur
minatur spiritus
sed actualis, s.
yus.